

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2496

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de onthullingen over het verleden van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) met betrekking tot het uitwisselen van informatie over vermeende Indonesische communisten* (ingezonden 3 september 2024).

Antwoord van Minister **Uitermark** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 9 september 2024)

Vraag 1

Wat is uw reactie op het uitgebreide archiefonderzoek en de onthullingen van Argos en het Parool over de activiteiten van de voorganger van de AIVD, de BVD (Binnenlandse Veiligheidsdienst), met betrekking tot het uitwisselen van informatie over vermeende Indonesische communisten met andere geheime diensten en de Indonesische autoriteiten, in een tijd dat er sprake was van genocidaal geweld?¹

Antwoord 1

De dossiers van de BVD die worden genoemd in de berichtgeving van Argos en het Parool bevatten onder meer informatie die de BVD in de jaren zestig en zeventig ontving dan wel verstrekte aan een of meer westerse inlichtingen- en veiligheidsdiensten, waaronder de CIA. De aard en de frequentie van de uitgewisselde informatie verschilt van geval tot geval. Zoals de AIVD stelde in een interview dat aan Argos ten behoeve van de uitzending is gegeven, en dat ook in het Parool wordt aangehaald, kan uit de

¹ Het Parool, 31 augustus 2024, «Roep om onafhankelijk onderzoek naar rol BVD in Indonesië steeds luider: «Hoog tijd voor volledige openbaarheid»», <https://www.parool.nl/nederland/roep-om-onafhankelijk-onderzoek-naar-rol-bvd-in-indonesie-steeds-luider-hoog-tijd-voor-volledige-openbaarheid~bbe15f33>;

Argos, 31 augustus 2024, «BVD wisselde informatie over vermeende Indonesische communisten uit met CIA en Soeharto-regime», <https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/artikelen/2024/bvd-wisselde-informatie-over-vermeende-indonesische-communisten-uit-met-cia-en-soeharto-regime.html>;

NRC, 2 september 2024, «BVD hielp Indonesisch Soeharto-regime», <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/08/31/binnenlandse-veiligheidsdienst-hielp-bij-onderdrukking-communisten-en-andere-tegenstanders-van-regime-in-indonesie-a4864267>;

De Volkskrant, 2 september 2024, «Argos: BVD hielp Suharto met bloedige aanpak linkse oppositie», <https://www.volkskrant.nl/binnenland/veiligheidsdienst-bvd-hielp-soeharto-met-zijn-bloedige-aanpak-van-alles-wat-links-was-ba35c4ee/>.

dossiers die de AIVD heeft ingezien niet zonder meer worden geconcludeerd dat de BVD bijdroeg aan de vervolging van, en de moord op politieke tegenstanders van het Indonesische bewind in die jaren. Daarbij teken ik aan dat informatie die tussen westerse inlichtingen- en veiligheidsdiensten werd of wordt uitgewisseld door de ontvangende partij niet zonder toestemming van de dienst die de informatie verstrekt met een derde partij (of land) mag worden gedeeld. De BVD verstrekte, voor zover dossieronderzoek reikt, in de jaren zestig geen informatie aan een Indonesische inlichtingen- of veiligheidsdienst. Zoals in de berichtgeving ook aan de orde komt moeten de bedoelde BVDdossiers, en de bedoelde uitwisseling van informatie met westerse inlichtingen- en veiligheidsdiensten worden gezien tegen de achtergrond van de dreiging die tijdens de Koude Oorlog van het communisme uitging voor de binnenlandse veiligheid.

Vraag 2

Deelt u de mening dat er grondig historisch onderzoek moet worden verricht naar alle activiteiten van de BVD die de laatste tijd zijn onthuld in diverse publicaties, waar ook eerdere Kamervragen over zijn gesteld? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Net als mijn ambtsvoorganger hecht ik grote waarde aan onafhankelijk en wetenschappelijk onderzoek, ook naar de BVD. Het maatschappelijke belang hiervan is een belangrijke reden voor de AIVD om in de afgelopen jaren vele tienduizenden dossiers over te brengen naar het Nationaal Archief. Dit maakt grondig en gericht onderzoek mogelijk, en stelt onderzoekers in staat de in de archiefstukken vervatte informatie in hun historische context te plaatsen en hierover te publiceren.²

Zeer recent heeft de AIVD een historisch adviseur aangesteld. Tot diens taken behoort het bevorderen van extern academisch onderzoek naar de geschiedenis van de AIVD en zijn voorlopers, zodat anderen daarvan kennis kunnen nemen en de AIVD daar zo nodig lering uit kan trekken.

Vraag 3

Kunt u uw reactie uiterlijk dinsdag 10 september aanstaande aan de Kamer sturen, met het oog op het commissiedebat IVD-aangelegenheden van 11 september 2024?

Antwoord 3

Ja.

² Beantwoording Kamervragen van het lid Van Nispen (SP) over het bericht «Nederlandse geheime dienst maakte decennia gebruik van naziapparaat» (kenmerk 1296, ontvangen op 21 maart 2024).